

Innst. 246 L

(2016–2017)

**Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen**

Prop. 48 L (2016–2017)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdloven mv. (pleiepenger ved pleie av syke barn)

Innhold

	Side
1. Sammendrag	1
1.1 Proposisjonens hovedinnhold.....	1
1.2 Utfordringer med dagens pleiepengeordning.....	2
1.3 Forslag til ny pleiepengeordning.....	2
1.3.1 Én ordning.....	2
1.3.2 Vilkår knyttet til omsorgspersonene.....	2
1.3.2.1 Forutgående medlemskap, omsorg for barn og yrkesaktivitet.....	2
1.3.2.2 Opphold i Norge.....	2
1.3.2.2.1 Departementets forslag.....	2
1.3.3 Vilkår knyttet til barnet.....	2
1.3.3.1 Sykdomsvilkåret.....	2
1.3.3.1.1 Departementets forslag.....	2
1.3.3.2 Behov for kontinuerlig tilsyn og pleie.....	3
1.3.3.2.1 Departementets forslag.....	3
1.3.3.3 Varig sykdom.....	3
1.3.3.3.1 Departementets forslag.....	3
1.3.3.3.2 Aldersgrense.....	3
1.3.3.3.2.1 Departementets forslag.....	3
1.3.4 Utbetaling av pleiepenger – kompensasjonsnivå og lengde.....	3
1.3.4.1 Kompensasjonsnivå.....	3
1.3.4.1.1 Departementets forslag.....	3
1.3.4.2 Beregningsgrunnlag.....	4
1.3.4.2.1 Departementets forslag.....	4
1.3.5 Ytelsens varighet.....	4
1.3.5.1 Departementets forslag.....	4
1.3.6 Ny opptjeningsrett eller unntak for særlige tilfeller.....	4
1.3.6.1 Ny opptjeningsrett.....	4
1.3.6.2 Unntak for særlige tilfeller.....	4
1.3.7 Gradering.....	4
1.3.7.1 Graderingsprosent.....	4
1.3.7.1.1 Departementets forslag.....	4
1.3.8 Hvordan graderingsprosenten skal fastsettes.....	5
1.3.8.1 Departementets forslag.....	5
1.3.8.2 Telling av graderte dager.....	5
1.3.8.2.1 Departementets forslag.....	5
1.3.8.3 Besøk i tilsyns- og avlastningsordninger på gode dager.....	5
1.3.8.4 Hvem avgjør graderingsspørsmålet.....	5
1.3.9 Pleiepenger til begge foreldrene samtidig.....	6
1.3.9.1 Departementets forslag.....	6
1.3.10 Karensdager.....	6
1.3.10.1 Departementets forslag.....	6
1.3.11 Saksbehandling av pleiepengesaker i arbeids- og velferdsetaten.....	6
1.3.11.1 Departementets forslag.....	6
1.3.12 Grensen mot omsorgspenger.....	6
1.4 Arbeidstilknytning og likestillingsperspektivet.....	7
1.5 Forholdet til arbeidsmiljøloven og retten til permisjon.....	7
1.5.1 Departementets forslag.....	7
1.6 Overgangsordning.....	7
1.7 Administrative og økonomiske konsekvenser.....	7
1.7.1 Kostnader ved utvidelse av dagens ordning.....	7
1.7.2 Administrative konsekvenser.....	8
1.7.3 Konsekvenser for arbeidsgivere.....	8

	Side
2. Komiteens behandling	8
3. Komiteens merknader	8
4. Forslag fra mindretall	12
5. Komiteens tilråding	13

Innst. 246 L

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 48 L (2016–2017)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdloven mv. (pleiepenger ved pleie av syke barn)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen fremmes forslag til endringer i folketrygdloven (pleiepenger ved pleie av syke barn). Som følge av dette foreslås det også lovteknisk justering i arbeidsmiljøloven.

Det foreslås at pleiepenger, som i dag, skal erstatte tapt arbeidsinntekt ved midlertidig fravær fra arbeidet på grunn av pleie av sykt barn. Det foreslås å utvide målgruppen for pleiepenger ved å fjerne dagens krav til livstruende eller annen svært alvorlig sykdom hos barnet for å få rett til pleiepenger. Det skal nå være vilkår om at barnet er sykt og har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie (noe som indirekte innebærer at sykdommen har en viss alvorlighet). Videre skal barn med varig sykdom inkluderes i ordningen. Det foreslås at pleiepenger skal kunne ytes i 1 300 pleiepengedager (fem år ved sammenhengende uttak), hvorav 260 dager skal ytes med 100 pst. kompensasjon av tapt inntekt (opptil seks ganger grunnbeløpet), og 1 040 dager ytes med 66 pst. kompensasjon. Forutgående yrkesaktivitet og tap av arbeidsinntekt skal fortsatt være en forutsetning for rett til pleiepenger. Pleiepenger skal videre kunne graderes ned til 20 pst. Ytelsen graderes i forhold til hvor mye tilsyn barnet har av andre. Dager med gradert ytelse skal telles prosentvis slik at pleiepengeperioden kan forlenges. Perioden skal ikke kunne forlen-

ges ut over ti år. Pleiepengene skal utbetales til den som har omsorg for barnet og som utfører tilsyns- og pleieoppgavene, og pleiepenger skal kunne tas ut av begge foreldre ved behov. Det skal ikke være karensdager før uttak av pleiepenger. Pleiepenger skal kunne ytes frem til barnet er 18 år. Pleiepenger skal ikke lenger kunne ytes ved pleie av psykisk utviklingshemmede over 18 år som er svært alvorlig syke. Opphold i Norge skal være en forutsetning for rett til pleiepenger, men pleiepenger skal etter søknad kunne utbetales ved opphold i utlandet på inntil åtte uker i løpet av en tolv måneders periode.

Forslagene vil samlet sett gi en bedre og forenklet pleiepengeordning ved å inkludere grupper av barn som i dag ikke er omfattet av ordningen, samt fjerne krevende skjønnsvilkår som kan være vanskelige å forstå for brukerne, og som er svært utfordrende for arbeids- og velferdsetaten å saksbehandle. Dermed sikres forutberegnelighet for brukerne og likebehandling i sakshåndteringen. Forslagene legger i tillegg opp til at det skal bli enklere å kombinere omsorgsoppgaver og yrkesaktivitet. Det samlede forslaget er en hensiktsmessig balanse der flere får rett til pleiepenger, samtidig som en opprettholder formålet om at pleiepenger skal være kompensasjon for midlertidig bortfall av arbeidsinntekt for å pleie syke barn. Det foreslås ingen endringer i hjelpestønsordningen som følge av de nye reglene for pleiepenger nå.

Det vises til proposisjonens kapittel 2, der lovfor-slaget bakgrunn er redegjort for.

Lovfor-slaget ble sendt på høring med frist 15. desember 2015. I tillegg sendte Helse- og omsorgsdepartementet forslag til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven (styrket pårørendestøtte) på høring med frist 15. januar 2016. Det vises til at høringsinstansenes merknader er omtalt under behandlingen av de ulike forslagene i proposisjonen.

I proposisjonens kapittel 4 er gjeldende rett med historikk nærmere gjort greie for, herunder:

- Folketrygdloven § 9-10 (Pleiepenger til et medlem med omsorg for et barn som er innlagt i helseinstitusjon)
- Folketrygdloven § 9-11 (Pleiepenger til et medlem med omsorg for et alvorlig sykt barn)
- Folketrygdloven § 9-11 a (Graderte pleiepenger)
- Folketrygdloven § 9-12 (Pleiepenger for pleie av en nærstående)
- Tilstøtende ordninger i folketrygden, herunder; omsorgspenger, opplæringspenger og hjelpestønad
- Det statlige og det kommunale ansvaret.

1.2 utfordringer med dagens pleiepengeordning

Dagens regelverk for pleiepenger oppleves som komplisert. Enkelte vilkår er skjønnspregede og strenge. Regelverket kan være vanskelig å forstå for den enkelte og utfordrende for etaten å saksbehandle. Å oppnå likebehandling i pleiepengesaker har vært en utfordring.

Dagens strenge regler med relativ snever adgang til å innvilge pleiepenger medfører enkelte gråsonetilfeller som er vanskelige å vurdere, og tilfeller som helt faller ut av ordningen. Fordi inngangen til pleiepenger er så streng, samtidig som foreldrene gjerne vil være hos barnet når det er sykt, er det en fare for at de prøver å komme inn under andre ytelser for å dekke tapt inntekt, som for eksempel sykepenger. Det vises til proposisjonens kapittel 5, der utfordringer med dagens pleiepengeordning er nærmere redegjort for.

1.3 Forslag til ny pleiepengeordning

Det foreslås endringer i reglene som gjelder rett til pleiepenger i forbindelse med syke barn. Det foreslås ingen endringer i reglene om rett til pleiepenger for hjemmepleie av nærstående i livets slutfase etter folketrygdloven § 9-12 og rett til opplæringspenger etter folketrygdloven § 9-13 ut over enkelte lovtekniske justeringer. Rett til omsorgspenger (sykt-barn-dager) etter folketrygdloven § 9-5 til § 9-9 vil heller ikke berøres av lovendringsforslagene.

Det vises til de enkelte kapitlene i proposisjonen, der det er redegjort for gjeldende rett, departementets forslag i høringsnotatet, høringsinstansenes syn, samt departementets vurderinger.

1.3.1 Én ordning

Dagens tosporede system kan være vanskelig å forstå og kan medføre vanskelige grenseganger for hvilke regler som skal brukes når. Å etablere én bestemmelse som skal gjelde for alle pleiepengetilfeller ved syke barn, vil gi et ryddigere regelverk og større

grad av forutberegnelighet for brukerne og lette saksbehandlingen i arbeids- og velferdsetaten. Det foreslås derfor å oppheve dagens § 9-10 og § 9-11 og innføre en felles bestemmelse i § 9-10.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-10.

1.3.2 Vilkår knyttet til omsorgspersonene

1.3.2.1 FORUTGÅENDE MEDLEMSKAP, OMSORG FOR BARN OG YRKESAKTIVITET

Pleiepenger skal fortsatt være en erstatning for mer midlertidig fravær fra arbeidslivet. Det foreslås derfor å videreføre dagens krav om at rett til pleiepenger forutsetter forutgående yrkesaktivitet og tap av arbeidsinntekt. Det innebærer at ikke-yrkesaktive foreldre ikke vil ha rett til pleiepenger. Dagens vilkår om medlemskap i folketrygden og omsorg for barn for rett til pleiepenger er nødvendige og hensiktsmessige, og det foreslås at disse videreføres. Det foreslås derfor ingen endringer i disse bestemmelsene.

1.3.2.2 OPPHOLD I NORGE

1.3.2.2.1 Departementets forslag

Det foreslås å videreføre dagens krav om opphold i Norge for rett til pleiepenger. Det er viktig å hindre at pleiepenger utbetales til utlandet over lengre perioder, med bakgrunn i blant annet vekt på kontrollhensynet. Det gjelder særlige regler for EØS-området ettersom EØS-avtalen har egne regler om eksport av ytelser uavhengig av bestemmelsene i folketrygdloven.

Det foreslås derfor å definere hva begrenset periode skal være i tid.

Det foreslås at vilkåret i § 8-9 tredje ledd om at man etter søknad kan få rett til ytelse under utenlandsopphold i en begrenset periode, for pleiepengesaker presiseres i § 9-4 til å være maksimalt åtte uker i løpet av en tolv måneders periode.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-4.

1.3.3 Vilkår knyttet til barnet

1.3.3.1 SYKDOMSVILKÅRET

1.3.3.1.1 Departementets forslag

Skjønnsvilkåret «livstruende eller annen svært alvorlig sykdom» i folketrygdloven § 9-11 er vanskelig å praktisere og gir avgrensingsproblemer. En sykdomsdiagnose gir ikke i seg selv rett til pleiepenger.

Det skal være et vilkår at barnet har sykdom, skade eller lyte. Skade betyr her ulike former for personskade. Lyte er medfødte tilstander. Sykdom omfatter både psykiske og fysiske tilstander. Kategoriene sykdom, skade og lyte er likestilte.

Helt kortvarige og bagatellmessige sykdomstilstander hos barn vil ikke gi rett til pleiepenger. Da er

eventuelt omsorgspenger riktigere ytelse, jf. proposisjonens kapittel 4.6.1 og 6.11.

Det foreslås derfor at det skal være et vilkår at barnet lider av sykdom, skade eller lyte.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-10 første ledd.

1.3.3.2 BEHOV FOR KONTINUERLIG TILSYN OG PLEIE

1.3.3.2.1 *Departementets forslag*

Pleiepenger skal kunne ytes når den som har omsorg for barnet (som regel foreldre), må pleie barnet. Det avgjørende vilkåret må være at barnet har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Vilkalet «kontinuerlig tilsyn og pleie» er nedfelt i regelverket i dag.

Det må foreligge en årsakssammenheng mellom barnets sykdom og barnets behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Pleiepenger skal kun ytes der sykdom er årsak til pleiebehovet.

Det må foreligge et kontinuerlig behov i den perioden det ytes pleiepenger. Behovet vil også variere med alder og type sykdom. Kravet til behov for kontinuerlig tilsyn og pleie innebærer indirekte at sykdommen må ha en viss alvorlighet.

Foreldre har i dag rett til pleiepenger i forbindelse med barnets innleggelse i helseinstitusjon (jf. kapittel 4.2). Barnets behov for tilsyn og pleie vil da i hovedsak ivaretas av helsepersonell, og foreldrenes rolle vil være av mer psykologisk art. Dette bør videreføres.

Det foreslås derfor at det skal være et vilkår at barnet har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie for rett til pleiepenger.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-10 første ledd.

1.3.3.3 VARIG SYKDOM

1.3.3.3.1 *Departementets forslag*

Det er grunn til å inkludere varig syke barn i pleiepengeordningen. Det skal være irrelevant om barnet lider av varig sykdom eller ikke for rett til pleiepenger. Det avgjørende er om barnet er sykt og har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie, jf. proposisjonens kapittel 6.3.1 og 6.3.2. Ved å fjerne dagens regel om at varig sykdom ikke gir rett til pleiepenger, inkluderes en større gruppe i ordningen som i dag i utgangspunktet faller utenfor, samtidig som man fjerner krevende skjønsmessige vilkår.

Selv om varig sykdom ikke lenger skal være ekskluderingsgrunn for rett til pleiepenger, betyr ikke det at foreldre til varig syke barn skal ha rett til pleiepenger på varig basis, jf. proposisjonens kapittel 6.5 om ytelsens lengde.

Det foreslås derfor å oppheve dagens vilkår om at pleiepenger bare ytes i varige tilfeller når sykdommen er ustabil, er progredierende eller i startfasen.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-10.

1.3.3.3.2 *Aldersgrense*

1.3.3.3.2.1 *Departementets forslag*

Aldersgrensen, som i dag er på 12 år, er for streng. Foreldre til barn som har sykdom og pleiebehov i en slik grad at vilkårene for rett til pleiepenger er oppfylt, bør få rett til pleiepenger så lenge barnet anses som barn i folketrygdlovens forstand, det vil si frem til 18 år (folketrygdloven § 1-6). En generell aldersgrense på 18 år for alle pleiepengesaker vil være hensiktsmessig og vil også forenkle regelverket.

Ved fylte 18 år vil barnet anses som voksen i folketrygdens forstand og få selvstendige rettigheter til inntektssikring i lovverket.

Unntaksregelen i § 9-11 tredje ledd, som gir rett til pleiepenger uavhengig av aldersgrense ved omsorg for psykisk utviklingshemmet person, bør oppheves.

Det foreslås derfor en øvre generell aldersgrense på 18 år for alle pleiepengesaker.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-10 første ledd.

1.3.4 *Utbetaling av pleiepenger – kompensasjonsnivå og lengde*

Ut fra samfunnsøkonomiske hensyn, blant annet som følge av at utvidelsen fører til en reduksjon i antall yrkesaktive, er det nødvendig å sette noen rammer på kompensasjonsnivå og lengde på ytelsen.

1.3.4.1 KOMPENSASJONSNIVÅ

1.3.4.1.1 *Departementets forslag*

Ut fra samfunnsøkonomiske hensyn foreslås det en nedgang i kompensasjonsgrad etter en viss periode. Det foreslås at pleiepenger skal kompensere bortfalt inntekt på samme måte som ved mottak av for eksempel sykepenger og arbeidsavklaringspenger.

En ordning med 100 pst. ytelse i hele pleiepengeperioden ville blitt mye mer kostbar.

Det foreslås derfor at pleiepenger med 100 pst. av grunnlaget skal kunne ytes i 260 dager, mens pleiepenger med 66 pst. av grunnlaget skal kunne ytes i 1 040 dager (260 dager x 4), se nærmere omtale av ytelsens lengde i proposisjonens kapittel 6.5.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-12 først ledd.

1.3.4.2 BEREGNINGSGRUNNLAG

1.3.4.2.1 Departementets forslag

Pleiepenger og sykepenger er begge ytelser som skal dekke inntektstap ved midlertidig fravær fra arbeidet på grunn av sykdom, og som derfor så langt har vært beregnet ut fra samme regelsett.

Det er grunn til å videreføre dagens regler om at pleiepenger skal beregnes som sykepenger. Beregningsgrunnlaget skal fastsettes ved hvert nye krav om ytelse. Hvis det er et sammenhengende tilfelle, skal det ikke fastsettes nytt beregningsgrunnlag. Det foreslås at beregningsgrunnlaget skal fastsettes på nytt etter bestemmelsene i kapittel 8 ved lengre opphold mellom stønadsperiodene enn fire uker eller dersom det har skjedd endringer som medfører at inntekten har endret seg.

Det foreslås derfor at pleiepenger beregnes som sykepenger etter reglene i folketrygdloven kapittel 8.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-15.

1.3.5 Ytelsens varighet

Med ytelsens varighet menes hvor lenge en omsorgsperson kan motta pleiepenger, og dette må ikke forveksles med tidligere vilkår om (ikke-) varig sykdom, se proposisjonens kapittel 6.3.3.

1.3.5.1 DEPARTEMENTETS FORSLAG

Pleiepenger skal fortsatt være en midlertidig ytelse. Foreldre skal kompenseres for inntektsbortfall grunnet midlertidig fravær relatert til behov for kontinuerlig pleie og tilsyn av sykt barn. Målet bør være at foreldrene skal tilbake til arbeidslivet etter endt pleieperiode. Når det åpnes for å inkludere barn med varige pleiebehov, må perioden man kan motta ytelsen, nødvendigvis begrenses i tid. Det er viktig at lengden på perioden foreldrene står utenfor arbeidslivet, ikke blir for lang.

Det foreslås at perioden foreldre kan motta pleiepenger, tidsbegrenses til et visst antall dager ut fra en dagkontomodell hvor foreldre kan ta ut pleiepenge-dager ut fra behov fra en konto med dager.

Det foreslås at pleiepenger med 100 pst. av grunnlaget skal kunne ytes i 260 dager, mens pleiepenger med 66 pst. av grunnlaget skal kunne ytes i 1 040 dager (260 dager x 4). Til sammen vil barnet ha en konto på 1 300 pleiepengedager til disposisjon for foreldrene. Dagkontoen skal følge barnet fordi det er det syke barnet som utløser rett til pleiepenger. Har foreldrene flere syke barn med behov for kontinuerlig tilsyn og pleie, vil hvert barn ha sin dagkonto.

Det foreslås derfor at pleiepenger kan ytes i inntil 1 300 dager.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-12.

1.3.6 Ny opptjeningsrett eller unntak for særlige tilfeller

1.3.6.1 NY OPPTJENINGSRETT

En opptjeningsrett til ny dagkonto på 1 300 dager vil i praksis langt på vei oppheve pleiepengeordningens karakter av å kompensere for et midlertidig inntektsbortfall.

Det er viktig å unngå at ny opptjeningsrett gir innlåsingeffekter ved at pleiepengeordningen i praksis fører til at noen på varig basis blir stående utenfor arbeidslivet som følge av omsorgsoppgaven.

Det foreslås derfor ikke at det skal være mulig med ny opptjeningsrett.

1.3.6.2 UNNTAK FOR SÆRLIGE TILFELLER

Med forslagene som fremmes i proposisjonen, er det etterstrebet å forenkle pleiepengeordningen, fjerne krevende skjønnsvilkår samt gjøre ordningen mer forutsigbar.

Et unntak med ny rett i særlige tilfeller vil nødvendigvis måtte bli skjønnsmessig og snever. I tillegg er skjønnsmessige unntaksregler en utfordring for saksbehandlingen i arbeids- og velferdsetaten. Det øker faren for forskjellbehandling og kan være vanskelige å forstå for foreldrene og gjøre situasjonen lite forutsigbar.

En konto med pleiepengedager på 1 300 dager per barn vil være tilstrekkelig i de aller fleste tilfeller. Det vises til at pleiepengeordningen ikke kan dekke alle situasjoner. Det vises til folketrygdens hjelpestønsordning som ytes ved varig sykdom, og som det ikke foreslås endringer i nå.

Det foreslås derfor ikke et unntak for særlige tilfeller.

1.3.7 Gradering

1.3.7.1 GRADERINGSPROSENT

1.3.7.1.1 Departementets forslag

Det er viktig å ha fleksible ordninger som legger til rette for å kunne kombinere arbeid og omsorgsoppgaver. Det foreslås derfor at graderingsmuligheten utvides, slik at det er mulig å gradere pleiepenger ned til 20 pst. slik som ved sykepenger. Pleiepenger vil da få samme graderingsmulighet som sykepenger. I tillegg vil man unngå situasjoner der foreldre tilpasser avlastningen til 50 pst. for å opprettholde retten til pleiepenger selv om barnet kunne hatt mer tilsyn av andre.

Det understrekes at det er en forutsetning for rett til pleiepenger at vilkårene for å tilstå full ytelse i utgangspunktet er oppfylt. Barnet er sykt og trenger kontinuerlig tilsyn og pleie, men tilsyns- og pleiebehovet kan ivaretas av andre deler av dagen eller noen dager i uken.

Det foreslås derfor å utvide graderingsmuligheten for rett til pleiepenger til 20 pst.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-11 andre ledd.

1.3.8 Hvordan graderingsprosenten skal fastsettes

1.3.8.1 DEPARTEMENTETS FORSLAG

Pleiepenger skal ytes når foreldrene yter pleie av syke barn. For tiden barnet mottar pleie av andre, skal det ikke ytes pleiepenger, og ytelsen må graderes eller eventuelt falle bort.

Det foreslås at graderingsspørsmålet skal avgjøres ut fra ut fra størrelsen på tilsynet barnet får av andre målt opp mot normalarbeidstid på 37,5 timer per uke. Pleiepengene skal ikke graderes ned mer enn en normalarbeidsdag selv om tilsynet utgjør mer enn en normalarbeidsdag. Det vil vurderes om dette bør reguleres nærmere i forskrift.

Når det nå foreslås lovendringer i tråd med tidligere praksis, betyr det at det ikke skal tas hensyn til andre forhold for å kunne få høyere prosentatsats og dermed økt ytelse. Dette vil være en enkel og mer håndterbar regel for etaten. Det vil også være mer forutsigbart for brukerne.

Når graderingsmuligheten nå foreslås senket til 20 pst., medfører det at pleiepengereppen først faller bort hvis pleieoppgavene som utføres av foreldrene, er mindre 20 pst. (over 80 pst. av tilsynet eller pleien utføres av andre).

Man må ha tapt pensjonsgivende inntekt for å få rett til pleiepenger (folketrygdloven § 9-3).

Det foreslås at ytelsen skal graderes ned for hver time barnet har tilsyn av andre målt mot en normalarbeidsuke. Videre må man vurdere inntektstapet til vedkommende og eventuelt redusere graden ut fra dette, siden man aldri kan få erstattet mer enn det man har tapt av inntekt. Det vises videre til forslaget om en forskriftshjemmel for gradering av pleiepenger, jf. proposisjonens kapittel 6.7.3.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-11 andre ledd og § 9-12 siste ledd.

1.3.8.2 TELLING AV GRADERTE DAGER

1.3.8.2.1 Departements forslag

Det er viktig å støtte opp om foreldres mulighet til å være i arbeid og det anses som lite hensiktsmessig at dager med graderte pleiepenger skal telle likt som dager med fulle pleiepenger. Det foreslås derfor at dager i uken hvor det ikke tas ut graderte pleiepenger, men jobbes full dag, ikke skal trekkes fra dagkontoen. Videre foreslås det å summere dager med graderte pleiepenger inntil disse regnes som en full dag. Uttak av pleiepenger må til sammen utgjøre

minst 20 pst. per uke, siden man ikke kan gradere pleiepenger under 20 pst.

Med en slik tellemåte vil foreldrene kunne fordele og forlenge de 1 300 dagene de har til disposisjon, etter behov. Fordi pleiepenger kan graderes ned til 20 pst., vil pleiepenger i teorien kunne ytes sammenhengende fra barnet er født til det fyller 18 år. Dette ville være svært krevende for arbeidsgiver å håndtere, og det ville undergrave regelen om at pleiepenger skal være en midlertidig ytelse. Det foreslås derfor at det ikke kan ytes graderte pleiepenger lenger enn i til sammen inntil ti år.

For at pleieperiodeperioden skal kunne forlenges på grunn av graderte pleiepenger, må den som søker om pleiepenger, jobbe mindre enn det normal arbeidstid for vedkommende tilsier. En som jobber redusert til vanlig, får ikke rett til flere dager med pleiepenger enn en som jobber full tid.

Det foreslås derfor at dager med graderte pleiepenger skal telles tilsvarende den graden man tar ut pleiepenger per uke, men maksimalt i til sammen inntil ti år. Det foreslås videre at gradering av pleiepenger bør reguleres nærmere i forskrift, og det foreslås derfor en forskriftshjemmel.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-12 andre, tredje, fjerde, femte og sjette ledd.

1.3.8.3 BESØK I TILSYNS- OG AVLASTNINGSORDNINGER PÅ GODE DAGER

Det er et vilkår for graderte pleiepenger at barnet er i etablert (fast og regelmessig) tilsyns- og avlastningsordning. I slike tilfeller vil det være rimelig å forvente at mor eller far delvis kan beholde eller gjenoppta arbeidstilknytning. Når syke barn enkelte ganger besøker avlastningsordning på gode dager, og disse besøkene er sporadiske, uregelmessige og av kort varighet, skal etaten ikke foreta reduksjon tilsvarende besøkstiden. Utvikler besøkene seg etter hvert til mer forutsigbare og regelmessige opphold, skal pleiepengene igjen avkortet.

Det foreslås derfor ingen endringer her.

1.3.8.4 HVEM AVGJØR GRADERINGSSPØRSMÅLET

Foreldrene søker om gradert ytelse, og det er arbeids- og velferdsetaten som avgjør om ytelsen skal graderes ut fra opplysningene i saken.

Det er arbeids- og velferdsetaten som har tilgang til alle nødvendige opplysninger i saken, som vurderer disse opp mot regelverket, og som beregner og utbetaler ytelsen når det er fattet vedtak om innvilgelse. Det er arbeids- og velferdsetaten som bør ha beslutningsmyndigheten i graderingsspørsmålet slik som i dag.

Arbeids- og velferdsetaten skal fortsatt avgjøre graderingsspørsmålet ut fra sakens opplysninger, og det foreslås derfor ingen endringer.

1.3.9 Pleiepenger til begge foreldrene samtidig

1.3.9.1 DEPARTEMENTETS FORSLAG

Det er hensiktsmessig at begge foreldre får rett til pleiepenger samtidig dersom det er behov for det. Det vil være i tilfeller der barnet er svært pleietrengende. Dette behovet må dokumenteres.

Når begge foreldre tar ut pleiepenger samtidig, vil begge foreldre bruke dager av dagkontoen, siden kontoen er knyttet opp mot barnet.

Det foreslås at dersom foreldrene til sammen tar ut mer enn 100 pst. pleiepenger, for eksempel at begge tar ut 60 pst. pleiepenger og jobber 40 pst., vil foreldrenes samlede uttak av pleiepenger bli 120 pst., og det er denne prosenten omgjort til dager som dermed skal trekkes av dagkontoen. Hvis begge foreldre er hjemme på full tid og pleier barnet, telles imidlertid to dager. Se nærmere omtale om summering av pleiepengeprosenten i løpet av arbeidsuken i proposisjonskapittel 6.7.3.

Det foreslås derfor at to omsorgspersoner kan ta ut pleiepenger samtidig ved dokumentert behov, og at antall stønadsdager telles slik graderte pleiepenge-dager skal telles.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-10 andre ledd, § 9-12 femte ledd og § 9-16 andre ledd.

1.3.10 Karensdager

1.3.10.1 DEPARTEMENTETS FORSLAG

Pleiepenger skal gis fra første dag. Det er ønskelig med en enklere pleiepengeordning. Når bestemmelsene i § 9-10 og § 9-11 nå foreslås slått sammen i én bestemmelse, er det mest hensiktsmessig at pleiepenger gis fra første dag. En ordning med eventuelt karensdager, som flere høringsinstanser har foreslått, ville medføre betydelig mer administrasjon. Det er viktig å unngå tilfeller som kan komme urimelig ut der det er flere gjentakende, men korte pleiebehov i løpet av et år (hvor det ville bli karensdager ved hver pleieperiode).

Det foreslås derfor at pleiepenger skal kunne ytes fra første dag.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-10.

1.3.11 Saksbehandling av pleiepengesaker i arbeids- og velferdsetaten

1.3.11.1 DEPARTEMENTETS FORSLAG

Det er ønskelig å innrette ny pleiepengeordning slik at saksbehandlingen av pleiepengesaker i arbeids- og velferdsetaten blir mest mulig effektiv, og at foreldre som søker om pleiepenger, får så rask avklaring som mulig.

Det foreslås derfor å innføre en totrinns saksbehandling:

1. Ved pleiebehov på inntil åtte uker søker foreldrene om pleiepenger. Søknaden må gjenspeile vilkårene for rett til pleiepenger. Legeerklæringen må beskrive (dokumentere) sykdommen og tilstanden hos barnet, at barnet har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie, og hvilke perioder pleiebehovet gjelder, samt om barnet forventes å kunne gå på skole, i barnehage, avlastningstiltak osv. Legeerklæringen må komme fra helseinstitusjon i spesialisthelsetjenesten. Foreldrene beskriver eventuelle avlastningstiltak og lengden på disse. Arbeidsgiver opplyser om arbeidsinntekt og arbeidsforhold. Arbeids- og velferdsetaten fatter vedtak på bakgrunn av sakens opplysninger (hel eller gradert ytelse).
2. Ved behov for pleiepenger ut over åtte uker må det fremmes ny søknad med en utvidet legeerklæring. Det må ytterligere dokumentasjon til dersom det foreligger pleiebehov ut over åtte uker. Det må kreves at sykdommens utvikling og det videre behovet for kontinuerlig tilsyn og pleie dokumenteres grundig. Foreldrene må videre beskrive eventuelle avlastningstiltak og lengden på disse. Arbeids- og velferdsetaten fatter vedtak på bakgrunn av sakens opplysninger (hel eller gradert ytelse).

De forenklete inngangskriteriene i ny pleiepengeordning med mindre innslag av skjønnsvurderinger vil gjøre det lettere for etaten å vurdere pleiepengesaker. Samtidig vil forslaget til ny telle-måte for graderte pleiepenger kunne øke kompleksiteten og saksbehandlingstid noe i sakene.

Det har vært vurdert om det skal etableres en rutine for dialogmøter mellom arbeids- og velferdsetaten og pleiepengemottaker i forkant av at åtteuker-perioden utløper. Hvordan dette videre skal organiseres, og hvem som eventuelt skal delta, må imidlertid utredes nærmere.

Det foreslås derfor en totrinns saksbehandling, hvor det ved pleiebehov ut over åtte uker må fremmes ny søknad med ytterligere dokumentasjon for rett til pleiepenger.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 9-16.

1.3.12 Grensen mot omsorgspenger

Det har vært vurdert om forslaget om ikke lenger å ha et kvalitativt sykdomskrav vil gjøre grensen mot omsorgspenger (sykt-barn-dager) uklar.

I ny pleiepengeordning foreslås det at det må foreligge et kontinuerlig tilsyns- og pleiebehov hos barnet for rett til pleiepenger, og at søknad må dokumenteres med legeerklæring fra helseinstitusjon i spesialisthelsetjenesten. Dette vil avgrense mot de mer bagatellmessige og kortvarige sykdomssituasjo-

ner hos barnet hvor omsorgspenger er den naturlige ytelsen.

1.4 Arbeidstilknytning og likestillingsperspektivet

Det er behov for å legge bedre til rette for foreldres mulighet til å kombinere yrkesaktivitet med omsorg for pleietrengende barn. Økt mulighet til gradert uttak av pleiepenger vil bedre mulighetene til at foreldre kan arbeide ved siden av omfattende pleieoppgaver mens barnets behov for pleie og tilsyn da blir i varetatt av andre.

Pleiepengeordningen er til en viss grad arbeidsrettet i og med at den har et krav om forutgående yrkesaktivitet.

Det er viktig at det stimuleres til likestilling mellom kjønnene i fordeling av omsorgsoppgaver og yrkesaktivitet. Statistikk viser at kjønnsfordelingen i pleiepengetilfeller sett under ett er om lag 60 pst. kvinner og 40 pst. menn (NOU 2011:17). Mødrene er i enda større flertall (92 pst.) blant foreldre som mottar omsorgslønn for omsorg for egne barn (NOU 2011:17). For rett til pleiepenger i dag kreves forutgående yrkesaktivitet, og ytelsen beregnes på bakgrunn av tidligere inntekt. Dette kreves ikke for mottakere av omsorgslønn. Det er således større sannsynlighet for en jevnere kjønnsfordeling i uttak av pleiepenger enn ved omsorgslønn.

1.5 Forholdet til arbeidsmiljøloven og retten til permisjon

1.5.1 Departementets forslag

For å ivareta syke barns tilsyns- og pleiebehov og samtidig ivareta hensynet til foreldrenes yrkesdeltakelse og arbeidstilhørighet er det mest hensiktsmessig ikke å begrense de permisjonsrettighetene som ligger i loven i dag.

For å gjøre bestemmelsen mer brukervennlig og logisk oppbygd foreslås det en lovteknisk justering ved at regelen om at arbeidstaker uansett har rett til permisjon når det ytes omsorgspenger, pleiepenger eller opplæringspenger fra folketrygden i nåværende andre ledd tredje punktum blir eget femte ledd.

Det vises til lovforslaget, arbeidsmiljøloven § 12-9 andre og femte ledd.

1.6 Overgangsordning

Det foreslås at loven trer i kraft fra 1. oktober 2017. Nye regler skal gjelde for tilfeller som har skjæringstidspunkt fra denne dato. Det foreslås at skjæringstidspunkt skal være første fraværsdag fra arbeidet på grunn av omsorg for sykt barn som gir rett til pleiepenger.

Det foreslås at personer som på ikrafttredelsestidspunktet mottar pleiepenger, skal motta pleiepen-

ger etter tidligere regler ut vedtaksperioden. Det vil i de aller fleste tilfeller dreie seg om begrenset tid. Dersom disse søker om pleiepenger på nytt, vil de omfattes av nye regler og få full dagkonto uten å se hen til tidligere pleiepengeperioder gitt etter gamle regler. Gruppen som potensielt kan få pleiepenger etter tidligere regler over lengre tid, vil være foreldre til barn med svært alvorlig progredierende sykdom (folketrygdloven § 9-11 andre ledd andre punktum). Denne gruppen er såpass sårbar at det foreslås en romslig overgangsordning – det vil si at de får pleiepenger etter gammel ordning til barnet dør eller fyller 18 år.

1.7 Administrative og økonomiske konsekvenser

1.7.1 Kostnader ved utvidelse av dagens ordning

I 2015 fikk om lag 8 500 personer pleiepenger etter folketrygdloven § 9-10 og § 9-11, og de samlede utgiftene for 2015 var om lag 480 mill. kroner. Det antas at forslagene vil innebære en økning av antall mottakere på 8 000–9 000 personer, noe som vil være en dobling av antall mottakere av pleiepenger. Det vil medføre merutgifter, men det understrekes at de anslåtte merutgiftene er svært usikre. I anslagene er det ikke tatt hensyn til eventuelle atferdsendringer blant foreldre, som kan gi større eller mindre utgifter enn det anslagene viser. Lemping av sykdomskravet og inkludering av varig sykdom medfører at flere får rett til pleiepenger. Det samme gjelder økt aldersgrense. Økt mulighet for gradering av ytelsen, samt innføring av rett til en dagkonto på 1 300 dager for alle som fyller vilkårene, kan også føre til andre tilpasninger enn i dag og medføre økte utgifter. Ny tellemåte for graderte pleiepenger vil også gi merutgifter.

Det antas at en utvidelse av målgruppene vil gi merutgifter på om lag 635 mill. kroner. Det antas videre at innføring av redusert kompensasjonsgrad etter 260 dager og en dagkonto på 1 300 dager på usikkert grunnlag vil medføre mindreutgifter på om lag 75 mill. kroner.

De samlede merutgifter i forhold til dagens ordning er anslått til om lag 560 mill. kroner, justert for dobbelteffekter. Alle beregninger er i helårseffekter. Dette er mer enn en dobling av folketrygdens utgifter til pleiepenger.

Ny pleiepengeordning foreslås iverksatt 1. oktober 2017. Det er derfor bevilget 140 mill. kroner til ny pleiepengeordning i statsbudsjettet for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017) for Arbeids- og sosialdepartementet og Innst. 15 S (2016–2017), samt vedtak 278 av 16. desember 2016.

1.7.2 Administrative konsekvenser

Det antas at det samlede endringsforslaget vil kunne gi en økning av antall mottakere på 8 000–9 000 mottakere. Hensikten er å gi et regelverk som er enklere å praktisere. Med mindre bruk av skjønnsmessige vurderinger reduseres ressursbruken i behandling av pleiepengesaker. Samtidig antas ny tellemåte og økt inngang av søknader om pleiepenger å medføre noe mer saksbehandlingstid, noe som igjen vil medføre økt ressursbruk.

Forslagene vil medføre omstillingskostnader, hovedsakelig knyttet til kostnader med å utvikle nye IKT-løsninger i saksbehandlingssystem og brukerflater (anslått til om lag 2 mill. kroner). Det vil også være andre omstillingskostnader knyttet til innføring, opplæring og tilrettelegging av rutiner, endring av rundskriv, samt tilpassing av kanaler for informasjonsutveksling.

Det antas at forslaget samlet sett kan medføre noe økt ressursbruk i etaten.

1.7.3 Konsekvenser for arbeidsgivere

Forslag til ny og utvidet pleiepengeordning medfører at permisjonsrettighetene utvides tilsvarende. Selv om flere vil bli omfattet av pleiepengeordningen, er det likevel ikke sikkert at bruken av permisjon vil øke tilsvarende. Det finnes i dag andre lov- eller avtalegrunnlag for permisjon eller redusert arbeidstid ved nødvendig fravær grunnet barns sykdom, og det er derfor vanskelig å anslå hvor mange nye permisjonstilfeller den nye pleiepengeordningen reelt sett vil føre til. Ettersom arbeidsgiver ikke er pålagt noen lønnsforpliktelser i forbindelse med denne typen permisjon, vil uansett ikke permisjonsretten i seg selv innebære noen direkte kostnader for arbeidsgiver. Berørte arbeidsgivere vil imidlertid kunne ha kostnader i forbindelse med eventuell ansettelse og opplæring av vikar.

2. Komiteens behandling

Som ledd i komiteens behandling ble det 13. mars 2017 avholdt høring i saken. Følgende deltok på høringen:

- Barnekreftforeningen.
- Barneombudet.
- Cerebral Parese-foreningen.
- Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon.
- Fellesorganisasjonen.
- Handikappede Barns Foreldreforening.
- Kreftforeningen.
- Nasjonal kompetansetjeneste for sjeldne diagnoser.
- Norsk Epilepsiforbund.

- Oslo universitetssykehus.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Dag Terje Andersen, Fredric Holen Bjørdal, Lise Christoffersen og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Stefan Heggelund, lederen Arve Kambe, Bente Stein Mathisen og Bengt Morten Wenstøb, fra Fremskrittspartiet, Lene Langemyr og Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Anders Braaten, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, og fra Sosialistisk Venstreparti, Kirsti Bergstø, viser til at pleiepengeordningen er en stønad i folketrygden hvor formålet er at yrkesaktive personer skal kompenseres for tapt arbeidsinntekt i forbindelse med pleie av syke barn. Forutgående yrkesaktivitet og tap av arbeidsinntekt er en forutsetning for rett til pleiepenger.

Komiteen registrerer at det i lang tid har vært mye misnøye med dagens pleiepengeordning, fra enkeltbrukere, brukerorganisasjoner og media. Mye av kritikken skyldes et komplisert og strengt regelverk med mye bruk av skjønn i saksbehandlingen. Flere opplever å befinne seg i en gråsoner uten rettigheter. Pleiepenger ytes i dag etter to paragrafer: folketrygdloven § 9-10 i forbindelse med syke barns behandling i helseinstitusjon (både under institusjonsoppholdet og hjemme i etterkant) og § 9-11 som gjelder ved pleie av livstruende og svært alvorlig syke barn på sykehus og hjemme. Pleiepenger etter § 9-10 gjelder frem til barnet er 12 år, mens pleiepenger etter § 9-11 gjelder frem til barnet er 18 år. Dagens regelverk innebærer at pleiepenger ikke gis ved varig sykdom og varig pleiebehov. Da skal den kommunale helsetjenesten overta og sørge for nødvendige tjenester. Unntaket er når varig, svært alvorlig sykdom er i startfasen, i ustabil fase eller progredierende.

Komiteen viser til Kaasa-utvalgets rapport NOU 2011:17 «Når sant skal sies om pårøendeomsorg. Fra usynlig til verdsatt og inkludert», høsten 2011. Utvalget anbefalte en ny utvidet pleiepengeordning til foreldre som har barn under 18 år med alvorlige, varige lidelser. Forslaget var ment å sikre foreldrene økonomisk, samtidig som utvalget var opptatt av at foreldrene skulle beholde arbeidstilknytningen og at barna skulle delta i barnehage/skole.

Komiteen mener det er bra at regelverket blir enklere og mindre strengt og at pleiepenger kan gis ved varig sykdom. Det avgjørende vilkåret skal være behovet for kontinuerlig tilsyn og pleie av barnet. Det er ikke diagnosen som skal være styrende, men behovet for kontinuerlig pleie og omsorg. Utvidelsen

av vilkåret betyr at ordningen utvides. Ved å fjerne de krevende skjønnsmessige vilkårene, vil en stor gruppe som faller utenfor og får avslag i dag, bli inkludert i ordningen.

Komiteen viser til at det legges opp til totrinns saksbehandling i første del av pleieperioden, med etterfølgende krav til utfyllende dokumentasjon og saksbehandling etter åtte uker. De åtte første ukene kreves det erklæring fra lege tilknyttet institusjon. Deretter er det tilstrekkelig med erklæring fra spesialist, med utfyllende dokumentasjon.

Komiteen synes det er en forbedring at § 9-10 (institusjon) og § 9-11 (alvorlig sykdom) slås sammen til en felles bestemmelse og at pleiepenger ytes til barna er 18 år. Komiteen viser til at det i dag er to ulike veier til pleiepenger, én for dem som er under behandling i institusjon og én for dem som har en svært alvorlig sykdom. Regjeringens forslag vil med dette fjerne krevende skjønnsvilkår og sikre at foreldre, som opplever å komme i en vanskelig livssituasjon med syke barn som trenger tilsyn og pleie, får en større forutsigbarhet med hensyn til økonomi.

Komiteen mener det er verdt å prøve ut en ny modell, en dagkontomodell, for uttak av pleiepenger. Det kan gi god fleksibilitet i omfang av uttak og fordelingen mellom foreldre. Det gir også insentiv til ikke å ta ut mer enn nødvendig, for å spare opp dager. I modellen kan foreldre ta 1 300 pleiepengedager (fem år ved sammenhengende uttak), hvorav 260 dager (ett år) med 100 pst. av tidligere inntekt (opp til 6 G), og 1 040 dager (fire år) med 66 pst. av tidligere inntekt. Foreldrene gis mulighet til ansvar for å disponere dagene etter barnets pleiebehov. Dagkontoen på 1 300 dager skal gjelde per barn og frem til barnet er 18 år. Begge foreldre kan ta ut pleiepenger samtidig ved behov, med utgangspunkt i dagkontoen som er knyttet til barnet.

I tillegg synes komiteen det er positivt at det legges opp til at pleiepenger skal kunne graderes ned til 20 pst., mot 50 pst. i dag. Det vil gi en mer fleksibel ordning som i større grad legger til rette for å kombinere arbeid og pleieoppgaver. Det er viktig at foreldrene kan beholde kontakten med arbeidslivet. For familier med tunge pleieoppgaver kan det være godt med fleksibilitet og variasjon.

Komiteen viser til at de som deltok på høringen, gav uttrykk for at de syntes det var mye bra i forslaget til ny pleiepengeordning. Det som ble fremhevet var at flere vil få rett til pleiepenger, at ordningen utvides til også å gjelde varig syke barn, at det blir et enklere regelverk ved at § 9-10 og § 9-11 i folketrygden slås sammen til en bestemmelse og at ordningen skal omfatte barn opp til 18 år. Det ble også positivt mottatt at det foreslås at pleiepenger kan graderes ned til 20 pst., og at dager med gradert ytelse skal tel-

les prosentvis slik at pleiepengeperioden kan forlenges opp til 10 år.

Flere gav uttrykk for at det burde åpnes opp for unntak fra regelverket. Ingen hadde noe imot en dagkontoordning, men flere tok til orde for en mulighet til å opptjene nye rettigheter hvis ny sykdom oppstår og dagkontoordningen blir brukt opp.

I høringen kom det frem at 5 års sammenhengende uttak av pleiepenger i utgangspunktet bør være nok tid. Men når den statlige ytelsen opphører og kommunen skal overta ansvaret for pleie og omsorgstjenestene, opplever mange familier at det ikke er gode nok ordninger i det kommunale systemet. Noen ser på pleiepengeordningen som en kompensasjon for utilstrekkelighet i kommunale tjenester. Når pleiepengeordningen nå foreslås med en dagkontomodell, som i utgangspunktet er raus nok for de fleste familier, så må overgangen til langvarige tjenester i den kommunale pleie- og omsorgstjenesten bli bedre. Noen av høringsinstansene pekte på et tettere og bedre samarbeid mellom Nav og den kommunale helsetjenesten for å koordinere arbeidet med å finne trygge pleieordninger for barnet og gode løsninger for foreldrene med hensyn til tilknytning til arbeidslivet.

Komiteen synes det er ryddig at forslaget til ny pleiepengeordning tar utgangspunkt i dagens sykepengeordning med hensyn til inngangsvilkår, kompensasjonsnivå og gradering. Komiteen viser til at kompensasjonsnivået tilsvarende det samme som ordningen med sykepenger. Det betyr at i den første kritiske fasen gis det 100 pst. kompensasjon. Etter et år går det ned til 66 pst., slik som arbeidsavklaringspenger (AAP). Det innebærer at man får tid og kan forberede et videre opplegg, ut fra om det er en varig/kronisk sykdom, en sykdom som varierer mye, eller om det er en sykdom hvor barnet blir friskt etter en tid med behandling. Dette gir mulighet for å planlegge en oppfølging sammen med kommunen når pleiepengeperioden går ut. Dette er i tråd med ansvarsfordelingen som er mellom stat og kommune, der kommunen har ansvar for varige omsorgs- og pleiebehov.

Fleirtallet i komiteen, alle unnateke medlemen frå Senterpartiet, er glad for at det no kjem på plass ei styrka pleiepengeordning, som har blitt ytterlegare styrka gjennom stortingshandsaminga. Fleirtallet vil like fullt understreke at det framleis kan tenkjast tilfelle som ikkje vil bli fanga opp av den nye ordninga. Fleirtallet legg til grunn at det vil vere nødvendig med god samhandling mellom Nav og kommunane og saumlaus overgang til kommunale stønadsordningar, mellom anna for særleg langvarige, men ikkje livstruande sjukdomstilfelle, eller for dei som har brukt opp tidskontoen og seinare blir

råka av sjukdom eller skade som ikkje vert omfatta av den foreslåtte unntaksregelen.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, er fornøyd med at regjeringen har lagt frem forslag til en ny og forbedret pleiepengeordning. Dette flertallet viser til Representantforslag 55 S (2010–2011), jf. Innst. 218 S (2010–2011), fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre om praksis ved tildeling av pleiepenger. Forslagets hensikt var å sikre pleiepenger til foreldre i forbindelse med intensiv behandling og rehabilitering av barnet. Partiene har lenge hatt et stort engasjement for å forbedre pleiepengeordningen.

Dette flertallet viser til Kaasa-utvalget som ble nedsatt i 2010 av regjeringen Stoltenberg II. Utvalget skulle se på ulike ordninger innen pårørendesorg. Utvalget leverte sin rapport (NOU 2011:17), men regjeringen Stoltenberg II fulgte ikke opp utvalgets anbefalinger. Dette flertallet viser til at regjeringen Solberg tok anbefalingene fra Kaasa-utvalget inn i regjeringserklæringen:

«Regjeringen vil reformere ordningene med omsorgslønn og pleiepenger for foreldre med syke og funksjonshemmede barn som en oppfølging av Kaasa-utvalgets innstilling.»

Forenklingen av regelverket og utvidelsen av målgruppen innebærer nesten en dobling av antall mottakere som har rett til pleiepenger. Foreldre i en krevende livssituasjon vil få kompensasjon for midlertidig bortfall av arbeidsinntekt for å pleie sitt syke barn. En vanskelig situasjon blir lettere og mer forutsigbar for familier i en vanskelig livssituasjon.

Dette flertallet viser til at selv om flere av høringsinstansene ønsker seg en enda større utvidelse av pleiepengeordningen og flere unntak fra regelverket, vil de likevel foretrekke det nye forslaget fremfor dagens ordning. De fleste av høringsinstansene mener at sammenhengende uttak av pleiepenger i 5 år bør være nok tid. I de tilfeller hvor det er barn med varige pleiebehov, vil ny utvidet pleiepengeordning gi rom for god tid til planlegging sammen med kommunen om hvilke tjenester familiene vil ha behov for når den statlige ytelsen opphører.

Dette flertallet mener det bør åpnes for unntak fra regelverket i helt særskilte tilfeller hvor barnet har en alvorlig dødelig sykdom eller skade. Dette flertallet er innforstått med utfordringen når det gjelder skjønnsmessige vurderinger, men mener likevel at det bør åpnes for unntak fra regelverket i helt særskilte tilfelle. Foreldre som opplever at deres barn får en alvorlig dødelig sykdom eller skade, kommer i en akutt livskrise som de ikke er forberedt på. Fra å ha et friskt barn, står det plutselig mellom liv og død.

Foreldrene til disse barna kan komme i en situasjon der rettighetene til pleiepenger er brukt opp hvis barnet blir alvorlig sykt på nytt eller får tilbakefall og må gjennomgå ny behandling. I slike helt spesielle tilfeller bør det være rom for å gjøre unntak fra regelverket.

Dette flertallet foreslår at det lages en unntaksbestemmelse for tilfeller der:

- Dagkontoen på 1 300 dager er brukt opp.
- Barnet har livstruende sykdom eller skade og har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie.
- Aldersgrensen er opp til 18 år.
- Pleiepenger skal ytes med 66 pst. av beregningsgrunnlaget.
- Ingen tidsavgrensning.

Dette flertallet viser til at unntaket ikke skal gjelde ved varig sykdom eller skade, men ved forbigående (livstruende) sykdom eller skade.

Dette flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 9-12 sjettede ledd skal lyde:

Etter 1 300 stønadsdager kan pleiepenger kun ytes til personer som har omsorg for barn under 18 år som på grunn av en livstruende sykdom eller skade har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Dette gjelder ikke dersom sykdommen eller skaden er varig. Pleiepenger etter dette leddet ytes med 66 prosent av beregningsgrunnlaget.»

Dette flertallet viser til at forslaget til § 9-12 sjettede ledd blir syvende ledd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti støtter utvidelsen som er fremmet i proposisjonen. Innføringen av en tidskontoordning gir mulighet for et mer fleksibelt uttak og kan være et bidrag til at foreldre til barn med et varig behov for pleie og omsorg kan opprettholde en tilknytning til arbeidslivet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti registrer at endringene først skal gjelde etter at den inneværende stortingsperioden er over ved at innføringen først skjer to måneder etter valget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at foreldre med de alvorligst syke barna kan ha behov for en lengre periode med pleiepenger enn fem

år. Disse medlemmer foreslår derfor at det innføres en unntaksregel for rett til pleiepenger når barnet har livstruende sykdom eller skade og har behov for kontinuerlig tilsyn eller pleie. Disse medlemmer viser til at organisasjonen Handikappede Barns Foreldreforening foreslo at dette kunne gjelde for dem som har rett til pleiepenger og samtidig mottar hjelpestønads sats 4 eller høyere. Disse medlemmer mener at det i slike tilfeller kan ytes pleiepenger utover en periode på fem år ved at det ikke settes en begrensning i antall dager som kan tas ut som tidskonto for denne gruppen.

Disse medlemmer foreslår også at det må være mulig å ha flere pleiepengeperioder dersom barn som for eksempel har hatt kreft, får tilbakefall etter at den første sykdomsperioden er avsluttet og det er nødvendig med oppfølging som ellers vil gi rett til pleiepenger.

Disse medlemmer viser til at barn med utviklingshemning vil ha behov for oppfølging av foreldre ved sykdom også etter at de er 18 år og det er etter disse medlemmers mening nødvendig at foreldrene kan være til stede når de er innlagt på helseinstitusjoner eller får oppfølging i ettertid og støtter derfor ikke innstramming i aldersgrensen for denne gruppen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet fremmer følgende forslag:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 9-12 andre og tredje ledd skal lyde:

Etter 1 300 stønadsdager kan pleiepenger kun ytes til personer som har omsorg for barn under 18 år som har livstruende sykdom eller skade, og som har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Det gjøres unntak fra aldersgrensen for mennesker med utviklingshemning. Pleiepenger etter dette leddet ytes med 66 pst. av beregningsgrunnlaget.

Barn som har hatt en alvorlig livstruende lidelse og brukt opp retten til pleiepenger, gis ny pleiepengeperiode dersom barnet får tilbakefall eller får en ny diagnose som utløser rett til pleiepenger.»

Disse medlemmer viser til at forslaget til § 9-12 andre til sjette ledd blir fjerde til åttende ledd.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til regjeringens forslag om at pleiepenger ytes i maksimalt 1 300 dager per barn uten unntak, og mener at dette er en for snever og streng hovedregel. Regjeringen har begrunnet dette med hensynet til behovet for en forenklet pleiepengeordning og å fjerne krevende skjønnsvilkår. Dette medlem viser

til at det kan inntreffe at et barn blir alvorlig sykt flere ganger i livet, før fylte 18 år, og at det i slike tilfeller vil være nødvendig med et unntak med ny rett til pleiepenger. Det vil oppleves som et urimelig utslag av regelverket at den som ville ha fylt vilkårene for pleiepenger i utgangspunktet, ikke skal ha rett på ytelsen på bakgrunn av en lovbestemt tidsbegrensning. Dette medlem mener derfor det må legges til grunn at det skal følge et unntak av hovedregelen om tidsbegrensning på 1 300 dager. Dette medlem har lagt mindre vekt på departementets argument om innlåsingeffekter og at flere perioder med pleiepenger vil føre til at foreldre blir stående utenfor arbeidslivet på varig basis. Dette medlem viser i den forbindelse til at flere av høringsinstansene har uttrykt bekymring for maksbegrensningen på fem år/1 300 dager. I høringsnotatet fra Nasjonalt kompetansesenter for sjeldne diagnoser påpekes det at pleiepengeordningen først og fremst dreier seg om barnets helsetilstand, og ikke om foreldrenes tilknytning til arbeidslivet. Dette medlem deler dette synspunktet, og viser til at formålet med pleiepengeordningen er å ivareta pleie- og omsorgsbehovet til alvorlig syke barn.

Dette medlem viser til at flere av høringsinstansene uttrykker behov for klargjøring av samordningen mellom den statlige pleiepengeordningen og de kommunale ordningene ved barns sykdom. Spesielt gjelder dette den kommunale ytelsen omsorgslønn og kommunal institusjonsomsorg. Omsorgslønn ytes etter en skjønnsvurdering fra kommunen, både når det gjelder tildeling og omfang. Dette medlem mener at pleiepenger til det alvorlig syke barnets pårørende er den mest forutsigbare ytelsen for denne gruppa. Omsorgslønn er aktuelt for dem som bistår alvorlig syke barn, men som ikke har inntektsbringende arbeid og derved ikke er berettiget til pleiepenger.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 9-12 sjette ledd skal lyde:

Når vilkårene for rett til pleiepenger er oppfylt på nytt mindre enn fem år etter utløp av innvilget pleiepengeperiode, ytes ny pleiepengeperiode med 66 pst. av beregningsgrunnlaget i inntil 1 040 dager per barn. Når vilkårene for rett til pleiepenger er oppfylt på nytt mer enn fem år etter utløp av innvilget pleiepengeperiode, ytes ny pleiepengeperiode.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er bekymret for den krevende belastningen det kan være for en familie å leve med dra-

matisk redusert inntekt over flere år, samtidig som de har et alvorlig sykt barn. Et fall til 66 pst. lønnskompensasjon allerede etter ett år skaper ikke den tryggheten familier med alvorlig syke barn trenger. En forsørger som er avhengig av pleiepenger, har ikke mulighet for å øke sin inntekt. I de fleste alvorlige sykdomstilfellene det her er snakk om, er det samfunnsmessig og mellommenneskelig mer verdifullt at foreldrene pleier barnet enn at det bygges ut et institusjonelt apparat for å trygge barnets liv.

Dette medlem mener at helserelaterede utgifter til barn bør dekkes fullt ut.

Dette medlem mener det bør være barnets behov som utløser pleiepenger, og at det uavhengig av øvrige kriterier bør være mulig å tjene opp en ny periode med pleiepenger, slik at for eksempel et tilbakefall av et barns sykdom, eller et nytt sykdomstilfelle, omfattes av ordningen. Dette medlem stiller seg uforstående til påstanden om at ny opptjeningsrett «langt på vei (i praksis vil) oppheve pleiepengeordningens karakter av å kompensere for et midlertidig inntektsbortfall». Behovet for kompensasjon for inntektsbortfallet er like aktuelt, selv om det skjer gjentatte ganger i en families liv. Det er barnets behov for pleie og omsorg som må ivaretas og avgjøre lengden på pleiepengeperioden. Derfor må det også være rom for en skjønsmessig vurdering i forvaltningen av ordningen.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 9-12 skal lyde:

Pleiepenger ytes med 100 prosent etter beregningsgrunnlaget etter § 9-15 i inntil 1 300 dager per barn. For hver dag med ugradert ytelse telles en stønadsdag.

Dager med gradert ytelse telles slik at den prosentvise graden det tas ut pleiepenger i løpet av en uke, trekkes fra antall stønadsdager.

Når to omsorgspersoner tar ut ugradert ytelse samtidig, telles to stønadsdager. Dersom det samlede uttaket er mindre enn 200 pst., telles antall dager forholdsmessig etter annet ledd.

Etter 1 300 stønadsdager kan pleiepenger ytes til personer som har omsorg for barn under 18 år som har en sykdom eller skade og som har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Det gjøres unntak for aldersgrensen for mennesker med utviklingshemning.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gradert ytelse.»

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 1

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 9-12 andre og tredje ledd skal lyde:

Etter 1 300 stønadsdager kan pleiepenger kun ytes til personer som har omsorg for barn under 18 år som har livstruende sykdom eller skade, og som har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Det gjøres unntak fra aldersgrensen for mennesker med utviklingshemning. Pleiepenger etter dette leddet ytes med 66 pst. av beregningsgrunnlaget.

Barn som har hatt en alvorlig livstruende lidelse og brukt opp retten til pleiepenger, gis ny pleiepengeperiode dersom barnet får tilbakefall eller får en ny diagnose som utløser rett til pleiepenger. »

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 2

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 9-12 sjette ledd skal lyde:

Når vilkårene for rett til pleiepenger er oppfylt på nytt mindre enn fem år etter utløp av innvilget pleiepengeperiode, ytes ny pleiepengeperiode med 66 pst. av beregningsgrunnlaget i inntil 1 040 dager per barn. Når vilkårene for rett til pleiepenger er oppfylt på nytt mer enn fem år etter utløp av innvilget pleiepengeperiode, ytes ny pleiepengeperiode.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 3

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 9-12 skal lyde:

Pleiepenger ytes med 100 pst. etter beregningsgrunnlaget etter § 9-15 i inntil 1 300 dager per barn. For hver dag med ugradert ytelse telles en stønadsdag.

Dager med gradert ytelse telles slik at den prosentvise graden det tas ut pleiepenger i løpet av en uke, trekkes fra antall stønadsdager.

Når to omsorgspersoner tar ut ugradert ytelse samtidig, telles to stønadsdager. Dersom det samlede uttaket er mindre enn 200 pst., telles antall dager forholdsmessig etter annet ledd.

Etter 1 300 stønadsdager kan pleiepenger ytes til personer som har omsorg for barn under 18 år som har en sykdom eller skade og som har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Det gjøres unntak for aldersgrensen for mennesker med utviklingshemning.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gradert ytelse.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i folketrygdloven mv. (pleiepenger ved pleie av syke barn)

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

Innledningen til kapittel 9 skal lyde:

Bestemmelser om

- formål står i § 9-1
- generelle vilkår står i §§ 9-2 til 9-4
- omsorgspenger ved barns eller barnepassers sykdom står i §§ 9-5 til 9-9
- *pleiepenger til medlem med omsorg for syke barn* står i § 9-10
- *graderte pleiepenger* står i § 9-11
- *antall pleiepengedager* står i § 9-12
- *pleiepenger for pleie av en nærstående* står i § 9-13
- *opplæringspenger til et medlem med omsorg for et funksjonshemmet barn* står i § 9-14
- *utbetaling av pleiepenger og opplæringspenger* står i § 9-15
- *krav til dokumentasjon* står i § 9-16
- *feriepenger til arbeidstakere* står i § 9-17

§ 9-4 skal lyde:

§ 9-4 *Opphold i Norge eller i utlandet*

Bestemmelsen i § 8-9 om opphold i Norge gjelder tilsvarende. Med begrenset periode i § 8-9 tredje ledd menes i dette kapitlet inntil åtte uker i løpet av en tolv måneders periode.

Kapittel 9 romertall III overskriften skal lyde:

III. Pleiepenger og opplæringspenger

§ 9-10 skal lyde:

§ 9-10 *Pleiepenger til medlem med omsorg for syke barn*

Et medlem som har omsorg for barn under 18 år, har rett til pleiepenger når barnet på grunn av sykdom, skade eller lyte har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie, og medlemmet derfor må være borte fra arbeidet.

Dersom barnets behov for kontinuerlig tilsyn og pleie tilsier det, kan inntil to omsorgspersoner få pleiepenger samtidig, se også § 9-16 andre ledd. Når to omsorgspersoner tar ut pleiepenger samtidig, telles antall stønadsdager etter § 9-12 femte ledd.

§ 9-11 skal lyde:

§ 9-11 *Graderte pleiepenger*

Det kan ytes graderte pleiepenger når barn som nevnt i § 9-10 trenger kontinuerlig tilsyn og pleie, men hvor det er etablert tilsyns- og avlastningsordning deler av dagen eller noen dager i uken.

Ytelsen graderes ned for hver time barnet har tilsyn av andre, målt mot en normalarbeidsuke på 37,5 timer, se også § 9-12 sjette ledd. Ytelsen kan graderes ned til 20 prosent. Har barnet tilsyn av andre mer enn 80 prosent, foreligger det ikke rett til pleiepenger.

§ 9-12 skal lyde:

§ 9-12 *Antall pleiepengedager*

Pleiepenger ytes med 100 prosent av beregningsgrunnlaget etter § 9-15 i inntil 260 dager per barn. Deretter ytes pleiepenger med 66 prosent av beregningsgrunnlaget i inntil 1 040 dager per barn.

For hver dag med ugradert ytelse telles én stønadsdag.

Dager med gradert ytelse telles slik at den prosentvise graden det tas ut pleiepenger i løpet av en uke, trekkes fra antall stønadsdager.

Det kan likevel ikke ytes graderte pleiepenger lenger enn i til sammen inntil ti år.

Når to omsorgspersoner tar ut ugradert ytelse samtidig, telles to stønadsdager. Dersom det samlede uttaket er mindre enn 200 prosent, telles antall dager forholdsmessig etter tredje ledd.

Etter 1 300 stønadsdager kan pleiepenger kun ytes til personer som har omsorg for barn under 18 år som på grunn av en livstruende sykdom eller skade har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Dette gjelder ikke dersom sykdommen eller skaden er varig. Pleiepenger etter dette leddet ytes med 66 prosent av beregningsgrunnlaget.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gradert ytelse.

§ 9-13 skal lyde:

§ 9-13 *Pleiepenger for pleie av en nærstående*

Til medlem som i hjemmet pleier en nærstående i livets slutfase, ytes det pleiepenger i opptil 60 dager for hver pasient.

§ 9-14 skal lyde:

§ 9-14 *Opplæringspenger til et medlem med omsorg for et funksjonshemmet barn*

Til et medlem som har omsorg for barn med en funksjonshemming eller en langvarig sykdom, ytes det opplæringspenger dersom medlemmet gjennomgår opplæring ved en godkjent helseinstitusjon eller deltar på foreldrekurs ved et offentlig spesialpedagogisk kompetansesenter. Det er et vilkår at opplæringen er nødvendig for at medlemmet skal kunne ta seg av og behandle barnet.

Stønaden kan gis selv om barnet har fylt 18 år.

§ 9-15 skal lyde:

§ 9-15 *Utbetaling av pleiepenger og opplæringspenger*

Trygden yter pleiepenger etter § 9-10 etter de samme bestemmelsene som sykepenger fra trygden, se kapittel 8, men med kompensasjonsgrad som følger av § 9-12.

Trygden yter pleiepenger etter § 9-13 og opplæringspenger etter § 9-14 etter de samme bestemmelsene som sykepenger fra trygden, se kapittel 8, men slik at det til selvstendig næringsdrivende gis ytelse med 100 prosent av grunnlaget inntil seks ganger grunnbeløpet.

Beregningsgrunnlaget skal ikke fastsettes på nytt ved ny stønadsperiode dersom det er gått mindre enn fire uker siden forrige stønadsperiode. Hvis det har vært endringer i inntekten, skal det fastsettes nytt beregningsgrunnlag.

Bestemmelsene om ventetid i § 8-34 andre ledd, § 8-38 andre ledd og § 8-47 sjettede ledd gjelder likevel ikke.

Til arbeidsledige gis ytelsen etter bestemmelsene i § 8-49 om sykepenger til arbeidsledige.

§ 9-16 skal lyde:

§ 9-16 *Krav til dokumentasjon*

For å få rett til pleiepenger etter § 9-10 må det legges fram en legeerklæring fra den helseinstitusjonen i spesialisthelsetjenesten som har ansvaret for behandlingen av barnet.

Det må dokumenteres at barnet har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie på grunn av sykdom, skade eller lyte. Dersom det er behov for tilsyn og pleie av to omsorgspersoner, se § 9-10 andre ledd, må dette dokumenteres.

Etter åtte uker med pleiepenger må det settes fram krav på nytt, og det må legges fram en utvidet legeerklæring fra lege i spesialisthelsetjenesten.

Dersom det er etablert tilsyns- og avlastningsordning for barnet, må den som søker om pleiepenger, dokumentere hvor mange timer i uken det gjelder.

For å få rett til pleiepenger etter § 9-13 må det legges fram legeerklæring fra den helseinstitusjonen eller den legen som har behandlet pasienten.

For å få rett til opplæringspenger etter § 9-14 må det legges fram legeerklæring om at opplæringen er nødvendig.

§ 9-17 skal lyde:

§ 9-17 *Feriepenger til arbeidstakere*

Til arbeidstakere yter trygden feriepenger til pleiepenger og opplæringspenger.

Til samlet utbetaling av pleiepenger og opplæringspenger i et opptjeningsår ytes det feriepenger bare for de 12 første ukene.

Feriepenger utgjør 10,2 prosent av stønaden.

II

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. gjøres følgende endringer:

§ 12-9 andre ledd skal lyde:

(2) Retten til permisjon etter paragrafen her gjelder til og med det kalenderåret barnet fyller 12 år. Arbeidstaker har rett til permisjon inntil 10 dager hvert kalenderår eller inntil 15 dager dersom arbeidstaker har omsorg for mer enn to barn.

§ 12-9 femte ledd skal lyde:

(5) Arbeidstaker har uansett rett til permisjon når det ytes omsorgspenger, pleiepenger eller opplæringspenger fra folketrygden.

Nåværende femte ledd blir nytt sjettede ledd.

III

1. Loven trer i kraft fra 1. oktober 2017.
2. Endringene gjelder for tilfeller der første fraværsdag på grunn av omsorg for sykt barn som gir rett til pleiepenger, inntreffer etter at loven trer i kraft. For krav som har skjæringstidspunkt før ikrafttredelsen, gjelder tidligere regler ut vedtaksperioden. Med skjæringstidspunkt menes

første fraværsdag fra arbeidet på grunn av omsorg for sykt barn som gir rett til pleiepenger. For krav som før ikrafttredelsen er innvilget etter folketrygdloven § 9-11 andre ledd andre punktum om kontinuerlig rett til pleiepenger ved svært alvorlig progredierende sykdom, skal tidligere regler gjelde fram til barnet dør eller fyller 18 år.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 3. april 2017

Arve Kambe

leder

Bente Stein Mathisen

ordfører

